

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง ปี 2558 จำนวน 145 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 3 สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 6 ปัญหา ข้อเสนอแนะในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

1.1 สภาพพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร และประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานทางสังคมของเกษตรกร

n = 145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	61	42.1
หญิง	84	57.9
2.อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	1	0.7
31-40 ปี	20	13.8
41-50 ปี	44	30.3
51-60 ปี	54	37.2
61-70 ปี	24	16.6
มากกว่า 70 ปี	2	1.4
Min = 17 Max = 75 Mean = 51.54 S.D. = 9.88		
3.สถานภาพการสมรส		
โสด	12	8.3
สมรส	117	80.7
หม้ายหรือหย่าร้าง	16	11.0
4.ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	96	66.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	21	14.5
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.)	20	13.8
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	7	4.8
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	1	0.7
5.จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-2 คน	23	15.9
3-4 คน	80	55.2
5-6 คน	37	25.5
ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป	5	3.4
Min = 1 Max = 9 Mean = 3.89 S.D. = 1.50		

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n = 145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
6.การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร		
ไม่เป็น	12	8.3
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	133	91.7
ธ.ก.ส.	113	77.9
สหกรณ์การเกษตร	43	29.7
กลุ่มเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริมอาชีพ/กลุ่มวิสาหกิจ	28	19.3
อื่นๆ	7	4.8
7.ประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว		
ไม่มีประสบการณ์	26	17.9
มีประสบการณ์	119	82.1
1-3 ปี	95	65.5
4-6 ปี	11	7.6
7-9 ปี	2	1.4
10 ปี ขึ้นไป	11	7.6
Min = 1 Max = 15 Mean = 2.57 S.D. = 2.88		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าสภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง เป็นดังนี้

เพศ พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 57.9) เป็นเพศหญิง และร้อยละ 42.1 เป็นเพศชาย

อายุ พบว่า เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 37.2) อายุ 51-60 ปี รองลงมา ร้อยละ 30.3 อายุ 41-50 ปี ร้อยละ 16.6 อายุ 61-70 ปี ร้อยละ 13.8 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 1.4 อายุ มากกว่า 70 ปี และร้อยละ 0.7 อายุไม่เกิน 30 ปี ตามลำดับ โดยมีเกษตรกรที่มีอายุน้อยที่สุด 17 ปี มากที่สุด 75 ปี และเกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 51.54 ปี

สถานภาพการสมรส พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.7) มีสถานภาพสมรสแล้ว มีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 11.0) ที่มีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง และร้อยละ 8.3 ที่มีสถานภาพโสด

ระดับการศึกษา พบว่า เกษตรกรเกือบสองในสาม (ร้อยละ 66.2) ศึกษา ระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 14.5 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 13.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ร้อยละ 4.8 จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และร้อยละ 0.7 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.2) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน รองลงมาร้อยละ 25.5 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-6 คน ร้อยละ 15.9 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1-2 คน และร้อยละ 3.4 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 7 คน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 9 คน เฉลี่ย 3.89 คน

การเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 91.7) เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร มีเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 8.3 ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร

ลักษณะการเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร พบว่า เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 77.9) เป็นสมาชิกธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาร้อยละ 29.7 เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 19.3 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และร้อยละ 4.8 เป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกรอื่นๆ

ประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง พบว่า ร้อยละ 17.9 ไม่มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว และร้อยละ 82.1 มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 65.5) มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียวไม่เกิน 3 ปี เกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว 4-6 ปี มีอัตราส่วนเท่ากับเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 7.6) และร้อยละ 1.4 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว 7-9 ปี โดยมีประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังน้อยที่สุด 1 ปี มากที่สุด 15 ปี เฉลี่ย 2.57 ปี

1.2 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ในการปลูกข้าวและปลูกถั่วเขียว จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว การจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว ต้นทุนในการปลูกถั่วเขียว รายได้ในการปลูกถั่วเขียว ค่าไถในการปลูกถั่วเขียว แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วเขียว ภาระหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 4.2-4.10

ตารางที่ 4.2 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดและลักษณะการถือครองที่ดินที่เป็นของตนเอง

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง		
ไม่มีพื้นที่	41	28.3
มีพื้นที่	104	71.7
ไม่เกิน 10 ไร่	37	25.5
11-20 ไร่	33	22.8
21-30 ไร่	17	11.7
มากกว่า 30 ไร่	17	11.7
Min = 1 Max = 84 Mean = 19.48 S.D. = 16.02		
2.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเอง		
ไม่มีพื้นที่	47	32.4
มีพื้นที่	98	67.6
ไม่เกิน 10 ไร่	35	24.1
11-20 ไร่	33	22.8
21-30 ไร่	14	9.7
มากกว่า 30 ไร่	16	11.0
Min. = 1 Max = 84 Mean = 13.24 S.D. = 16.01		
3.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเอง		
ไม่มีพื้นที่	112	77.2
มีพื้นที่	33	22.8
ไม่เกิน 10 ไร่	14	9.6
11-20 ไร่	12	8.3
21-30 ไร่	3	2.1
มากกว่า 30 ไร่	4	2.8
Min = 1 Max = 50 Mean = 15.85 S.D. = 11.16		

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
4.ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของตนเอง		
ไม่มีพื้นที่	51	35.2
มีพื้นที่	94	64.8
ไม่เกิน 10 ไร่	68	46.9
11-20 ไร่	15	10.3
21-30 ไร่	7	4.8
มากกว่า 30 ไร่	4	2.8
Min = 2 Max = 84 Mean = 10.85 S.D. = 11.66		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวและลักษณะการถือครองที่ดินที่เป็นของตนเองเป็นดังนี้

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง พบว่า เกษตรกรกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 28.3) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง และร้อยละ 71.7 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 25.5) มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเองไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 22.8 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง 11-20 ไร่ และเกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง 21-30 ไร่ มีอัตราเท่ากับ เกษตรกรที่มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเอง มากกว่า 30 ไร่ (ร้อยละ 11.7) โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดของตนเองน้อยที่สุด 1 ไร่ มากที่สุด 84 ไร่ เฉลี่ย 19.48 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเอง พบว่า เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 32.4) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเอง และร้อยละ 67.6 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 24.1) มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเองไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 22.8 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเอง 11-20 ไร่ ร้อยละ 11.0 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเองมากกว่า 30 ไร่ และร้อยละ 9.7 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเอง 11-30 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีของตนเองน้อยที่สุด 1 ไร่ มากที่สุด 84 ไร่ เฉลี่ย 13.24 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเอง พบว่า เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 77.2) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเอง และร้อยละ 22.8 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 9.6) มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเองไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 8.3 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเอง 11-20 ไร่ ร้อยละ 2.8 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเองมากกว่า 30 ไร่ และร้อยละ 2.1 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเอง 21-30 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังของตนเองน้อยที่สุด 1 ไร่ มากที่สุด 50 ไร่ เฉลี่ย 15.85 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของตนเอง พบว่า เกษตรกรกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 35.2) ไม่มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของตนเอง และร้อยละ 64.8 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของตนเอง โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 46.9) มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 10.3 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง 11-20 ไร่ ร้อยละ 4.8 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง 21-30 ไร่ และร้อยละ 2.8 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังมากกว่า 30 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของตนเองน้อยที่สุด 2 ไร่ มากที่สุด 84 ไร่ เฉลี่ย 10.85 ไร่

ตารางที่ 4.3 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดและลักษณะการถือครองที่ดินที่เป็นที่เช่า

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ขนาดพื้นที่ในการปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่า		
ไม่มีพื้นที่	85	58.6
มีพื้นที่	60	41.4
ไม่เกิน 10 ไร่	9	6.2
11-20 ไร่	27	18.6
21-30 ไร่	14	9.7
มากกว่า 30 ไร่	10	6.9
Min = 5 Max = 90 Mean = 24.80 S.D. = 16.86		
2.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่า		
ไม่มีพื้นที่	85	58.6
มีพื้นที่	60	41.4
ไม่เกิน 10 ไร่	9	6.2
11-20 ไร่	27	18.6

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
21-30 ไร่	14	9.7
มากกว่า 30 ไร่	10	6.9
Min = 5 Max = 90 Mean = 24.80 S.D. = 16.86		
3.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า		
ไม่มีพื้นที่	124	85.5
มีพื้นที่	21	14.5
ไม่เกิน 10 ไร่	6	4.1
11-20 ไร่	11	7.6
21-30 ไร่	1	0.7
มากกว่า 30 ไร่	3	2.1
Min = 4 Max = 50 Mean = 19.24 S.D. = 11.95		
4.ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่า		
ไม่มีพื้นที่	96	66.2
มีพื้นที่	49	33.8
ไม่เกิน 10 ไร่	34	23.4
11-20 ไร่	11	7.6
21-30 ไร่	3	2.1
มากกว่า 30 ไร่	1	0.7
Min = 3 :Max = 60 Mean = 11.08 S.D. = 9.74		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวและลักษณะการถือครองที่ดินที่เป็นที่เช่าเป็นดังนี้

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่า พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.6) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่า และร้อยละ 41.4 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่า โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 18.6) มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่า 11-20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 9.7 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่า 21-30 ไร่ ร้อยละ 6.9 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่มากกว่า 30 ไร่ และร้อยละ 6.2 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียว

ทั้งหมดที่เช่าไม่เกิน 10 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่เช่าน้อยที่สุด 5 ไร่ มากที่สุด 90 ไร่ เฉลี่ย 24.80 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่า พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 58.6) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่า และร้อยละ 41.4 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่า โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 18.6) มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่า 11-20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 9.7 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่า 21-30 ไร่ ร้อยละ 6.9 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีมากกว่า 30 ไร่ และร้อยละ 6.2 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่าไม่เกิน 10 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่เช่าน้อยที่สุด 5 ไร่ มากที่สุด 90 ไร่ เฉลี่ย 24.80 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 85.5) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า และร้อยละ 14.5 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 7.6) มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า 11-20 ไร่ รองลงมาร้อยละ 4.1 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า ไม่เกิน 10 ไร่ ร้อยละ 2.1 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่ามากกว่า 30 ไร่ และร้อยละ 0.7 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่เช่า 21-30 ไร่ โดยมีพื้นที่ในการปลูกข้าวนาปรังที่เช่าน้อยที่สุด 4 ไร่ มากที่สุด 50 ไร่ เฉลี่ย 19.24 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่า พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 66.2) ไม่มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่า และร้อยละ 33.8 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่า โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 23.4) มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่าไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 7.6 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่า 11-20 ไร่ ร้อยละ 2.1 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่า 21-30 ไร่ และร้อยละ 0.7 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่ามากกว่า 30 ไร่ โดยมีพื้นที่ในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่เช่าน้อยที่สุด 3 ไร่ มากที่สุด 60 ไร่ เฉลี่ย 11.08 ไร่

ตารางที่ 4.4 ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดและลักษณะการถือครองที่ดินที่เป็นอื่น ๆ

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวที่อื่น ๆ		
ไม่มีพื้นที่	133	91.8
มีพื้นที่	12	8.2
ไม่เกิน 10 ไร่	5	3.4
11-20 ไร่	5	3.4
21-30 ไร่	1	0.7

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 30 ไร่	1	0.7
Min = 2 Max = 40 Mean = 14.58 S.D. = 11.30		
2.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปีทีอื่น ๆ		
ไม่มีพื้นที่	133	91.8
มีพื้นที่	12	8.2
ไม่เกิน 10 ไร่	5	3.4
11-20 ไร่	5	3.4
21-30 ไร่	1	0.7
มากกว่า 30 ไร่	1	0.7
Min = 2 Max = 40 Mean = 14.58 S.D. = 11.30		
3.ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังทีอื่น ๆ		
ไม่มีพื้นที่	142	97.9
มีพื้นที่	3	2.1
ไม่เกิน 10 ไร่	1	0.7
11-20 ไร่	0	0
21-30	1	0.7
มากกว่า 30 ไร่	1	0.7
Min = 10 Max = 35 Mean = 22.33 S.D. = 12.50		
4.ขนาดพื้นที่ในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังทีอื่น ๆ		
ไม่มีพื้นที่	133	91.7
มีพื้นที่	12	8.3
ไม่เกิน 10 ไร่	9	6.2
11-20 ไร่	3	2.1
21-30 ไร่	0	0
มากกว่า 30 ไร่	0	0
Min = 2 Max = 20 Mean = 8.58 S.D. = 5.79		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวและลักษณะการถือครองที่ดินที่เป็นที่อื่น ๆ เป็นดังนี้

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่อื่น ๆ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.8) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่อื่น ๆ และร้อยละ 8.2 มีพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมีอัตราส่วนพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่อื่น ๆ ไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับมีพื้นที่ 11-20 ไร่ (ร้อยละ 3.4) รองลงมาเกษตรกรมีอัตราส่วนพื้นที่ปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่อื่น ๆ 21-30 ไร่ เท่ากับมากกว่า 30 ไร่ (ร้อยละ 0.7) โดยมีพื้นที่ในการปลูกข้าวและถั่วเขียวทั้งหมดที่อื่น ๆ น้อยที่สุด 2 ไร่ มากที่สุด 40 ไร่ เฉลี่ย 14.58 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่อื่น ๆ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.8) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่อื่น ๆ และร้อยละ 8.2 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมีอัตราส่วนพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่อื่น ๆ ไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับมีพื้นที่ 11-20 ไร่ (ร้อยละ 3.4) รองลงมาเกษตรกรมีอัตราส่วนพื้นที่ปลูกข้าวนาปีที่อื่น ๆ 21-30 ไร่ เท่ากับมีพื้นที่มากกว่า 30 ไร่ (ร้อยละ 0.7) โดยมีพื้นที่ในการปลูกข้าวนาปีที่อื่น ๆ น้อยที่สุด 2 ไร่ มากที่สุด 40 ไร่ เฉลี่ย 14.58 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่อื่น ๆ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.9) ไม่มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่อื่น ๆ และร้อยละ 2.1 มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมีอัตราส่วนพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังที่อื่น ๆ ไม่เกิน 10 ไร่ เท่ากับมีพื้นที่ 21-30 ไร่ และเท่ากับมีพื้นที่มากกว่า 30 ไร่ (ร้อยละ 0.7) โดยมีพื้นที่ในการปลูกข้าวนาปรังที่อื่น ๆ น้อยที่สุด 10 ไร่ มากที่สุด 35 ไร่ เฉลี่ย 22.33 ไร่

ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่อื่น ๆ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.7) ไม่มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่อื่น ๆ และร้อยละ 8.3 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่อื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 6.2) มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่อื่น ๆ ไม่เกิน 10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 2.1 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง 11-20 ไร่ โดยมีพื้นที่ในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังที่อื่น ๆ น้อยที่สุด 2 ไร่ มากที่สุด 20 ไร่ เฉลี่ย 8.58 ไร่

ตารางที่ 4.5 ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังทั้งหมด

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.พื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังทั้งหมด		
ไม่เกิน 10 ไร่	103	71.1
11-20 ไร่	26	17.9
21-30 ไร่	7	4.8
มากกว่า 30 ไร่	9	6.2
Min = 2 Max = 84 Mean = 11.49 S.D. = 12.12		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังทั้งหมด เป็นดังนี้

เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 71.1) มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังไม่เกิน 10 ไร่ ร้อยละ 17.9 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังทั้งหมด 11-20 ไร่ ร้อยละ 4.8 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง 21-30 ไร่ และร้อยละ 6.2 มีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังมากกว่า 30 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังน้อยที่สุด 2 ไร่ มากที่สุด 84 ไร่ เฉลี่ย 11.49 ไร่

ตารางที่ 4.6 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว		
1-2 คน	125	86.2
3-4 คน	17	11.7
มากกว่า 4 คน	3	2.1
Min = 1 Max = 7 Mean = 2.05 S.D. = 0.85		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่าจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว เป็นดังนี้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.2) มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว 1-2 คน รองลงมาร้อยละ 11.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว 3-4 คน และร้อยละ 2.1 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียวมากกว่า 4 คน โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียวน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 7 คน เฉลี่ย 2.05 คน

ตารางที่ 4.7 การจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.การจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว		
ไม่มีการจ้าง	69	47.6
มีการจ้าง	76	52.4
1- 2 คน	32	22.0
3-4 คน	10	6.9
5-6 คน	12	8.3
มากกว่า 6 คน	22	15.2
Min = 1 Max = 20 Mean = 5.32 S.D. = 4.23		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า การจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว เป็นดังนี้

การจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 47.6) ไม่มีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว และร้อยละ 52.4 มีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ เกษตรกรเกือบหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 22.0) มีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว 1-2 คน รองลงมาร้อยละ 15.2 มีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียวมากกว่า 6 คน ร้อยละ 8.3 มีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว 5-6 คน และร้อยละ 6.9 มีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว 3-4 คน โดยมีการจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียวน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 20 คน เฉลี่ย 5.32 คน

ตารางที่ 4.8 ต้นทุน รายได้ กำไร ต่อไร่

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ต้นทุนต่อไร่		
ไม่เกิน 1,000 บาท	77	53.1
1,001 – 2,000 บาท	60	41.4
2,001 – 3,000 บาท	5	3.4
มากกว่า 3,000 บาท	3	2.1
Min = 166.67 Max = 3,750 Mean = 1,189.88 S.D. = 702.44		
2.รายได้ต่อไร่		
ไม่มีรายได้	24	16.5
มีรายได้	121	83.5
ไม่เกิน 1,000 บาท	30	20.7
1,001 – 2,000 บาท	50	34.5
2,001 – 3,000 บาท	28	19.3
มากกว่า 3,000 บาท	13	9.0
Min = 100 Max = 5,647.06 Mean = 1,814.30 S.D. = 1,112.90		
3.กำไรต่อไร่		
ไม่มีกำไร	52	35.9
มีกำไร	93	64.1
ไม่เกิน 1,000 บาท	68	46.9
1,001 – 2,000 บาท	19	13.1
2,001 – 3,000 บาท	6	4.1
Min. = 74.33 Max = 2,700 Mean = 850.05 S.D. = 639.24		

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า ต้นทุน รายได้ กำไร ต่อไร่ เป็นดังนี้

ต้นทุนต่อไร่ พบว่า เกษตรกรกว่าครึ่ง (ร้อยละ 53.1) มีต้นทุนต่อไร่ไม่เกิน 1,000บาท รองลงมาร้อยละ 41.4 มีต้นทุนต่อไร่ 1,001 -2,000 บาทต่อไร่ ร้อยละ 3.4 มีต้นทุนต่อไร่ 2001 – 3,000 บาทต่อไร่ และร้อยละ 2.1 มีต้นทุนต่อไร่มากกว่า 3,000 บาท โดยมีต้นทุนต่อไร่น้อยที่สุด 166.67 บาทต่อไร่ ต้นทุนต่อไร่มากที่สุด 3,750 บาท และต้นทุนต่อไร่เฉลี่ย 1,189.88 บาท

รายได้ต่อไร่ พบว่า เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 16.5) ไม่มีรายได้ต่อไร่ และร้อยละ 83.5 มีรายได้ต่อไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 34.5) มีรายได้ต่อไร่ 1,001 – 2,000 บาท รองลงมาร้อยละ 20.7 มีรายได้ต่อไร่ไม่เกิน 1,000 บาท ร้อยละ 19.3 มีรายได้ต่อไร่ 2,001 – 3,000 บาท และร้อยละ 9.0 มีรายได้ต่อไร่มากกว่า 3,000 บาท โดยมีรายได้ต่อไร่น้อยที่สุด 100 บาท รายได้ต่อไร่มากที่สุด 5,646.06 บาท และรายได้ต่อไร่เฉลี่ย 1,814.30 บาท

กำไรต่อไร่ พบว่า เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 35.9) ไม่มีกำไรต่อไร่ และร้อยละ 64.1 มีกำไรต่อไร่ โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 46.9) มีกำไรต่อไร่ไม่เกิน 1,000 บาท รองลงมาร้อยละ 13.1 มีกำไรต่อไร่ 1,001-2,000 บาท และร้อยละ 4.1 มีกำไรต่อไร่ 2,001 – 3,000 บาทต่อไร่ โดยมีกำไรต่อไร่น้อยที่สุด 74.33 บาท กำไรต่อไร่มากที่สุด 2,700 บาท กำไรต่อไร่เฉลี่ย 850.05 บาท

ตารางที่ 4.9 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วเขียว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ของตนเอง	121	83.4
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	35	24.1
สหกรณ์การเกษตร	9	6.2
ญาติพี่น้อง	14	9.7
นายทุนในท้องถิ่น	3	2.1
แหล่งอื่น ๆ	6	4.1

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.9 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วเขียว เป็นดังนี้

แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.4) ใช้แหล่งเงินทุนของตนเอง รองลงมาร้อยละ 24.1 ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 9.7 ใช้แหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้อง ร้อยละ 6.2 ใช้แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 4.1 ใช้แหล่งเงินทุนอื่น ๆ และร้อยละ 2.1 ใช้แหล่งเงินทุนจากนายทุนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.10 ภาระหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ภาระหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด		
ไม่มีหนี้สิน	71	49.0
มีหนี้สิน	74	51.0
มีหนี้เงินกู้ในระบบ	73	50.3
มีหนี้เงินกู้นอกระบบ	1	0.7

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.10 ภาระหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด เป็นดังนี้

ภาระหนี้สินของครัวเรือนทั้งหมด พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 49.0) ไม่มีหนี้สิน และร้อยละ 51.0 มีหนี้สิน โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 50.3) มีหนี้เงินกู้ในระบบ และร้อยละ 0.7 มีหนี้เงินกู้นอกระบบ

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วยคำถาม รวม 15 ข้อ คะแนนเต็มเท่ากับ 15 คะแนน โดยให้คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูกเท่ากับ 1 ข้อที่ตอบผิดเท่ากับ 0 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายละเอียดในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145				
ประเด็นความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวทดแทน การทำนาปรัง	คำตอบ	ผู้ตอบได้ถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน	ร้อยละ	
		(คน)		
1.รากถั่วเขียวสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศ ทำให้ดินมีธาตุไนโตรเจน	ถูก	144	99.3	1
2.การปลูกถั่วเขียวสลับกับการปลูกข้าวช่วยลดศัตรู และโรคของข้าวได้	ถูก	121	83.4	11

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n=145

ประเด็นความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวทดแทน การทำนาปรัง	คำตอบ	ผู้ตอบได้ถูกต้อง		อันดับ
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	
3.อายุการเก็บเกี่ยวของถั่วเขียวขึ้นอยู่กับพันธุ์ พื้นที่ ปลูก และฤดูปลูก	ถูก	140	96.6	3
4.ถ้าดินที่ปลูกเป็นดินค่างควรใส่ปุ๋ยขาวเพื่อ ปรับปรุงดินก่อนการปลูกถั่วเขียว	ผิด	55	37.9	15
5.เมล็ดถั่วเขียวแต่ละพันธุ์จะมีความแตกต่างกันใน ด้านขนาดและรูปร่าง	ถูก	143	98.6	2
6.น้ำ คือปัจจัยที่จำเป็นในการงอกของถั่วเขียว	ถูก	117	80.7	12
7.ถ้ากลบเมล็ดในดินลึกเกินไป เมล็ดจะไม่งอก เนื่องจากขาดอากาศ	ถูก	126	86.9	10
8.การคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อไรโซเบียมทำให้ราก ถั่วเขียวสามารถตรึงไนโตรเจนได้มากขึ้น	ถูก	135	93.1	7
9.โรงเก็บถั่วเขียวควรเป็นอาคารโปร่ง อากาศ ถ่ายเทได้ดี มีวัสดุรองพื้น	ถูก	140	96.6	3
10.ลักษณะอาการพบเส้นใยสีขาว คล้ายผงแป้งบน ถั่วเขียว คือ ลักษณะของราแป้ง	ถูก	140	96.6	3
11.เมล็ดพันธุ์แบ่งเป็น 4 ชั้น คือ 1) พันธุ์คัด 2) พันธุ์หลัก 3) พันธุ์ขยาย 4) พันธุ์จำหน่าย	ถูก	131	90.3	8
12.เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวพันธุ์ชยันนาท 72 มีคุณสมบัติ สามารถปลูกได้ในดินค่าง	ถูก	99	68.3	14
13.การใช้พันธุ์ต้านทานโรคเป็นวิธีการป้องกันพืช ที่ลงทุนต่ำ	ถูก	140	96.6	3
14.ถั่วเขียวขึ้นได้ดีในดินที่มีน้ำขังเป็นเวลานาน	ผิด	131	90.3	8
15.อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวที่เหมาะสม คือ 10 กิโลกรัมต่อไร่	ผิด	111	76.6	13

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.11 ความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี เป็นดังนี้

รากถั่วเขียวสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศทำให้ดินมีธาตุไนโตรเจน พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 99.3) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ รากถั่วเขียวสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศทำให้ดินมีธาตุไนโตรเจน (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

การปลูกถั่วเขียวสลับกับการปลูกข้าวช่วยลดศัตรูและโรคของข้าวได้ พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 83.4) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ การปลูกถั่วเขียวสลับกับการปลูกข้าวสามารถลดศัตรูและโรคของข้าวได้ (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

อายุการเก็บเกี่ยวของถั่วเขียวขึ้นอยู่กับพันธุ์ พื้นที่ปลูก และฤดูปลูก พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 96.6) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ อายุการเก็บเกี่ยวถั่วเขียวแต่ละพันธุ์ คือ ขึ้นอยู่กับพันธุ์ พื้นที่ปลูก และฤดูปลูก (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

ถ้าดินที่ปลูกเป็นดินด่างควรใส่ปูนขาวเพื่อปรับปรุงดินก่อนการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 37.9) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ ถ้าดินที่ปลูกเป็นดินด่างควรใส่ปูนขาวเพื่อปรับปรุงดินก่อนการปลูกถั่วเขียว (ผิดตามหลักวิชาการ)

เมล็ดถั่วเขียวแต่ละพันธุ์จะมีความแตกต่างกันในด้านขนาดและรูปร่าง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.6) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวแต่ละพันธุ์จะมีความแตกต่างกันในด้านขนาดและรูปร่าง (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

น้ำ คือ ปัจจัยที่จำเป็นในการงอกของถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.7) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ น้ำ คือปัจจัยที่จำเป็นในการงอกของถั่วเขียว (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

ถ้ากลบเมล็ดในดินลึกเกินไป เมล็ดจะไม่งอก เนื่องจากขาดอากาศ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.9) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ ถ้ากลบเมล็ดในดินลึกเกินไปเมล็ดจะไม่งอกเนื่องจากขาดอากาศ (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

การคลุมเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อไรโซเบียมทำให้รากถั่วเขียวสามารถตรึงไนโตรเจนได้มากขึ้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.1) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ การคลุมเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อไรโซเบียมทำให้รากถั่วเขียวสามารถตรึงไนโตรเจนได้มากขึ้น (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

โรงเก็บถั่วเขียวควรเป็นอาคารโปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี มีวัสดุรองพื้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.6) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำเฉลย คือ โรงเก็บถั่วเขียวควรเป็นอาคารโปร่ง อากาศถ่ายเทได้ดี มีวัสดุรองพื้น (ถูกต้องตามหลักวิชาการ)

ลักษณะอาการพบเส้นใยสีขาว คล้ายผงแป้งบนตัวเหี่ยว คือ ลักษณะของราแป้ง
พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 96.6) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำถาม คือ
ลักษณะอาการพบเส้นใยสีขาว คล้ายผงแป้งบนตัวเหี่ยว คือ ลักษณะของราแป้ง (ถูกตามหลัก
วิชาการ)

เมล็ดพันธุ์แบ่งเป็น 4 ชั้น คือ 1) พันธุ์คัด 2) พันธุ์หลัก 3) พันธุ์ขยาย 4) พันธุ์
จำหน่าย พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90.3) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำ
ถาม คือ เมล็ดพันธุ์แบ่งเป็น 4 ชั้น คือ 1) พันธุ์คัด 2) พันธุ์หลัก 3) พันธุ์ขยาย 4) พันธุ์จำหน่าย (ถูก
ตามหลักวิชาการ)

เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวพันธุ์ชัยนาท 72 มีคุณสมบัติสามารถปลูกได้ในดินด่าง พบว่า
เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 68.3) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำถาม คือ เมล็ด
พันธุ์ถั่วเขียวพันธุ์ชัยนาท 72 มีคุณสมบัติสามารถปลูกได้ในดินด่าง (ถูกตามหลักวิชาการ)

การใช้พันธุ์ต้านทานโรคเป็นวิธีการป้องกันพืชที่ลงทุนต่ำ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่
(ร้อยละ 96.6) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำถาม คือ การใช้พันธุ์ต้านทานโรคเป็น
วิธีการป้องกันพืชที่ลงทุนต่ำ (ถูกตามหลักวิชาการ)

ถั่วเขียวขึ้นได้ดีในดินที่มีน้ำขังเป็นเวลานาน พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ
90.3) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำถาม คือ ถั่วเขียวขึ้นได้ดีในดินที่มีน้ำขังเป็น
เวลานาน (ผิดตามหลักวิชาการ)

อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวที่เหมาะสม คือ 10 กิโลกรัมต่อไร่ พบว่า เกษตรกร
มากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 76.6) มีความรู้และสามารถตอบได้ถูกต้องตรงกับคำถาม คือ อัตรา
การใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวที่เหมาะสม คือ 10 กิโลกรัมต่อไร่ (ผิดตามหลักวิชาการ)

ตอนที่ 3 สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกร ในจังหวัดอุทัยธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลกระบวนการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรใน
จังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 4.12 ช่วงเวลาในการปลูกลำเจียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ช่วงเวลาในการปลูกลำเจียว		
ต้นฤดูฝน (เดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม)	-	-
ปลายฤดูฝน (เดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน)	-	-
ฤดูแล้ง (เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์)	145	145

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.12 ช่วงเวลาในการปลูกลำเจียว พบว่า เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100) ปลูกลำเจียวในช่วงฤดูแล้ง (เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์)

ตารางที่ 4.13 การไถเตรียมดินก่อนปลูกลำเจียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
การไถเตรียมดินก่อนปลูกลำเจียว		
จำนวน 1 ครั้ง	40	27.6
จำนวน 2 ครั้ง	105	72.4

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.13 การไถเตรียมดินก่อนปลูกลำเจียว พบว่า เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 72.4) มีการไถเตรียมดินจำนวน 2 ครั้ง และร้อยละ 27.6 มีการไถเตรียมดินจำนวน 1 ครั้ง

ตารางที่ 4.14 วิธีการเตรียมดินก่อนปลูกลำเจียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการไถเตรียมดินก่อนปลูกลำเจียว		
ใช้รถแทรกเตอร์ของตนเอง	36	24.8
จ้างรถแทรกเตอร์	81	55.9

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ใช้รถไถเดินตามของตนเอง	24	16.5
อื่นๆ	4	2.8

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.14 วิธีการเตรียมดินก่อนปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.9) ใช้รถแทรกเตอร์ ร่องลงมา ร้อยละ 24.8 ใช้รถแทรกเตอร์ของตนเอง ร้อยละ 16.5 ใช้รถไถเดินตามของตนเอง และร้อยละ 2.8 เตรียมดินปลูกถั่วเขียวโดยวิธีอื่น ๆ

ตารางที่ 4.15 พันธุ์ถั่วเขียวที่ใช้ปลูก

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
พันธุ์ถั่วเขียวที่ใช้ปลูก		
ชัณนาท 72	132	91.0
ชัณนาท 36	3	2.1
กำแพงแสน 2	9	6.2
อื่นๆ	1	0.7

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.15 พันธุ์ถั่วเขียวที่ใช้ปลูก พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 91.0) ใช้พันธุ์ชัณนาท 72 ร่องลงมา ร้อยละ 6.2 ใช้พันธุ์กำแพงแสน 2 ร้อยละ 2.1 ใช้พันธุ์ชัณนาท 36 และร้อยละ 0.7 ใช้พันธุ์อื่น ๆ

ตารางที่ 4.16 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ปลูกถั่วเขียวไว้ทำพันธุ์เอง	26	17.9
ซื้อจากหน่วยงานราชการ	9	6.2
ซื้อจากเอกชน	29	20.0

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับจากโครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเขียวทดแทน การทำนาปรัง	102	70.3

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.16 แหล่งที่มาของเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 70.3) ได้รับเมล็ดพันธุ์จากโครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง รองลงมาร้อยละ 20.0 ซื้อจากเอกชน ร้อยละ 17.9 ปลูกถั่วเขียวไว้ทำพันธุ์เอง และร้อยละ 6.2 ซื้อจากหน่วยงานราชการ

ตารางที่ 4.17 แหล่งน้ำในการปลูกถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งน้ำในการปลูกถั่วเขียว		
น้ำฝน	102	70.4
น้ำบาดาล	6	4.1
น้ำชลประทาน	16	11.0
สระ	20	13.8
หนอง คลอง บึง	1	0.7

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.17 แหล่งน้ำในการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 70.4) ใช้แหล่งน้ำฝน รองลงมาร้อยละ 13.8 ใช้แหล่งน้ำสระ ร้อยละ 11.0 ใช้แหล่งน้ำชลประทาน ร้อยละ 4.1 ใช้แหล่งน้ำบาดาล และร้อยละ 0.7 ใช้แหล่งน้ำหนอง คลอง บึง

ตารางที่ 4.18 การใส่ปุ๋ยถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
การใส่ปุ๋ย		
ไม่ใส่ปุ๋ย	129	89.0
ใส่ปุ๋ย	16	11.0
1.ปุ๋ยเคมี		
สูตร 15-15-15	15	10.3
สูตร 46-0-0	1	0.7
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย		
1 ครั้ง	14	9.6
4 ครั้ง	2	1.4
อัตราที่ใช้ (กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง)		
15 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง	6	4.1
20 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง	1	0.7
25 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง	7	4.8
60 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง	1	0.7
100 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง	1	0.7
2.ปุ๋ยอินทรีย์		
ปุ๋ยหมัก	2	1.4
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย		
1 ครั้ง	2	1.4
อัตราที่ใช้ (กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง)		
50 กิโลกรัม/ไร่/ครั้ง	2	1.4

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.18 การใส่ปุ๋ยถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 89.0) ไม่ใส่ปุ๋ย และร้อยละ 11.0 ใส่ปุ๋ย

1.ปุ๋ยเคมี

1.1 สูตรปุ๋ย

พบว่า ร้อยละ 10.3 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 และร้อยละ 0.7 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 46-0-0

1.2 จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย

พบว่า ร้อยละ 9.6 ใส่ปุ๋ยจำนวน 1 ครั้ง และร้อยละ 1.4 ใส่ปุ๋ยจำนวน 4 ครั้ง

1.3 อัตราที่ใช้ (กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง)

พบว่า ร้อยละ 4.8 ใช้ปุ๋ยอัตรา 25 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง รองลงมา ร้อยละ 4.1 ใช้ปุ๋ยอัตรา 15 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง และการใช้ปุ๋ยอัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง การใช้ปุ๋ยอัตรา 60 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง การใช้ปุ๋ยอัตรา 100 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง มีอัตราส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 0.7)

2.ปุ๋ยอินทรีย์

2.1 สูตรปุ๋ย

พบว่า ร้อยละ 1.4 เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยหมัก

2.2 จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย

พบว่า ร้อยละ 1.4 ใส่ปุ๋ยจำนวน 1 ครั้ง

2.3 อัตราที่ใช้ (กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง)

พบว่า ร้อยละ 1.4 ใช้ปุ๋ยอัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ต่อครั้ง

ตารางที่ 4.19 การใช้ฮอร์โมน

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ฮอร์โมน		
ไม่ใช้ฮอร์โมน	49	33.8
ใช้ฮอร์โมน	96	66.2
1-2 ครั้ง	17	11.7
3-4 ครั้ง	55	38.0
5-6 ครั้ง	21	14.4
7 ครั้งขึ้นไป	3	2.1

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.19 การใช้ฮอร์โมน พบว่า เกษตรกรเกือบหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.8) ไม่ใช้ฮอร์โมน และร้อยละ 66.2 ใช้ฮอร์โมน โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่า

หนึ่งในสาม (ร้อยละ 38.0) มีการใช้ฮอร์โมน 3-4 ครั้ง รองลงมา ร้อยละ 14.4 มีการใช้ฮอร์โมน 5-6 ครั้ง ร้อยละ 11.7 มีการใช้ฮอร์โมน 1-2 ครั้ง และร้อยละ 2.1 มีการใช้ฮอร์โมน 7 ครั้งขึ้นไป

ตารางที่ 4.20 อัตราการใช้ฮอร์โมน (มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อัตราที่ใช้ (มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง)		
ไม่ใช้ฮอร์โมน	49	33.8
ใช้ฮอร์โมน	96	66.2
ไม่เกิน 100 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง	33	22.7
101-500 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง	47	32.4
501-1,000 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง	13	9.0
มากกว่า 1,000 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง	3	2.1

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.20 อัตราการใช้ฮอร์โมน พบว่า เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 33.8) ไม่ใช้ฮอร์โมน และร้อยละ 66.2 ใช้ฮอร์โมน โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 32.4) มีการใช้ฮอร์โมนในอัตรา 101-500 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง รองลงมา ร้อยละ 22.7 มีการใช้ฮอร์โมนในอัตรา ไม่เกิน 100 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง ร้อยละ 9.0 มีการใช้ฮอร์โมนในอัตรา 501-1,000 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง และร้อยละ 2.1 มีการใช้ฮอร์โมนในอัตรา มากกว่า 1,000 มิลลิลิตรต่อไร่ต่อครั้ง

ตารางที่ 4.21 การป้องกันกำจัดวัชพืชในแปลงถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
การป้องกันกำจัดวัชพืช		
ไม่มีการกำจัดวัชพืช	64	44.1
มีการกำจัดวัชพืช	81	55.9
ใช้แรงงานคน	20	13.8

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ใช้เครื่องจักรกล	3	2.1
ใช้สารเคมี	58	40.0

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.21 การป้องกันกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 44.1) ไม่ได้กำจัดวัชพืช และร้อยละ 55.9 มีการกำจัดวัชพืช โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสาม (ร้อยละ 40.0) ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช รองลงมาร้อยละ 13.8 กำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคน และร้อยละ 2.1 ใช้เครื่องจักรกลกำจัดวัชพืช

ตารางที่ 4.22 โรคพืชที่พบในแปลงถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
โรคพืชที่พบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่พบโรคพืช	29	20
พบโรคพืช	116	80
โรคใบจุดสีน้ำตาล	65	44.8
โรคราแป้ง	74	51.0
โรครากเน่าโคนเน่า	19	13.1
โรคอื่น ๆ	8	5.5

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.22 การพบโรคพืชในแปลงถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 20) ไม่พบโรคพืช และร้อยละ 80 พบโรคพืช โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 51.0) พบโรคราแป้งในแปลงถั่วเขียว รองลงมาร้อยละ 44.8 พบโรคใบจุดสีน้ำตาลในแปลงถั่วเขียว ร้อยละ 13.1 พบโรครากเน่าโคนเน่าในแปลงถั่วเขียว และร้อยละ 5.5 พบโรคอื่น ๆ ในแปลงถั่วเขียว

ตารางที่ 4.23 ศัตรูพืชที่พบในแปลงถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ศัตรูพืชที่พบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่พบศัตรูพืช	-	-
พบศัตรูพืช	145	100.0
หนอนแมลงวันเจาะลำต้น	54	37.2
หนอนกระทู้	53	36.6
เพลี้ยไฟ	69	47.6
หนอนเจาะสมอฝ้าย	65	44.8
มวนต่าง ๆ	24	16.6
แมลงอื่น ๆ	5	3.4

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.23 ศัตรูพืชที่พบในแปลงถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรทั้งหมด (ร้อยละ 100) พบศัตรูพืชในแปลงถั่วเขียว โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรเกือบครึ่ง (ร้อยละ 47.6) พบเพลี้ยไฟในแปลงถั่วเขียว รองลงมาร้อยละ 44.8 พบหนอนเจาะสมอฝ้ายในแปลงถั่วเขียว ร้อยละ 37.2 พบหนอนแมลงวันเจาะลำต้นในแปลงถั่วเขียว ร้อยละ 36.6 พบหนอนกระทู้ในแปลงถั่วเขียวร้อยละ 16.6 พบมวนต่าง ๆ ในแปลงถั่วเขียว และร้อยละ 3.4 พบแมลงอื่น ๆ ในแปลงถั่วเขียว

ตารางที่ 4.24 วิธีการเก็บเกี่ยวถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการเก็บเกี่ยวถั่วเขียว		
ใช้แรงงานคนในครัวเรือน	12	8.3
จ้างแรงงานคน	37	25.5
ใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยว	38	26.2
ใช้ทั้งแรงงานคนในครัวเรือนและเครื่องจักร	21	14.5
ใช้ทั้งจ้างแรงงานคนและเครื่องจักร	13	9.0

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ใช้แรงงานคนในครัวเรือนและจ้างแรงงานคน	10	6.9
ไม่ได้เก็บเกี่ยว	14	9.6

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.24 วิธีการเก็บเกี่ยวข้าว พบว่า เกษตรกรมากกว่าหนึ่งในสี่ (ร้อยละ 26.2) ใช้เครื่องจักรเก็บเกี่ยว รองลงมาร้อยละ 25.5 จ้างแรงงานคน ร้อยละ 14.5 ใช้แรงงานคนในครัวเรือนและเครื่องจักร ร้อยละ 9.6 ไม่ได้เก็บเกี่ยว ร้อยละ 9.0 ใช้ทั้งจ้างแรงงานคนและเครื่องจักร ร้อยละ 8.3 ใช้แรงงานคนในครัวเรือน และร้อยละ 6.9 ใช้แรงงานคนในครัวเรือนและจ้างแรงงานคน

ตารางที่ 4.25 รูปแบบการจำหน่ายข้าว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
การจำหน่าย		
ไม่มีการจำหน่าย	14	9.7
มีการจำหน่าย	131	90.3
จำหน่ายเอง	16	11.0
จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง	115	79.3

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.25 รูปแบบการจำหน่ายข้าว พบว่า เกษตรกรส่วนน้อย (ร้อยละ 9.7) ไม่มีการจำหน่าย และร้อยละ 90.3 มีการจำหน่าย โดยมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 79.3) จำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง รองลงมาร้อยละ 11.0 จำหน่ายเอง

ตารางที่ 4.26 การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
การฝึกอบรม		
ไม่เคย	2	1.4
เคย	143	98.6

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.26 การฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.6) เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียว มีเพียงร้อยละ 1.4 ที่ไม่เคยฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียว

ตารางที่ 4.27 แหล่งได้รับความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียว

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งได้รับความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	143	98.6
เพื่อนบ้าน	34	23.4
หนังสือพิมพ์/วารสาร	8	5.5
ทีวี	6	4.1
อินเทอร์เน็ต	8	5.5

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.27 แหล่งได้รับความรู้เกี่ยวกับการปลูกถั่วเขียว พบว่า เกษตรกรส่วนมาก (ร้อยละ 98.6) ได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 23.4 ได้รับความรู้จากเพื่อนบ้าน แหล่งได้รับความรู้จากหนังสือพิมพ์/วารสารและอินเทอร์เน็ต มีอัตราส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 5.5) และร้อยละ 4.1 ได้รับความรู้จากทีวี

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรใน จังหวัดอุทัยธานี

ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย คุณลักษณะของนวัตกรรม 5 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความสลับซับซ้อน ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ และความสามารถสังเกตได้ โดยใช้คำถามที่มีลักษณะประเมินค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ ระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

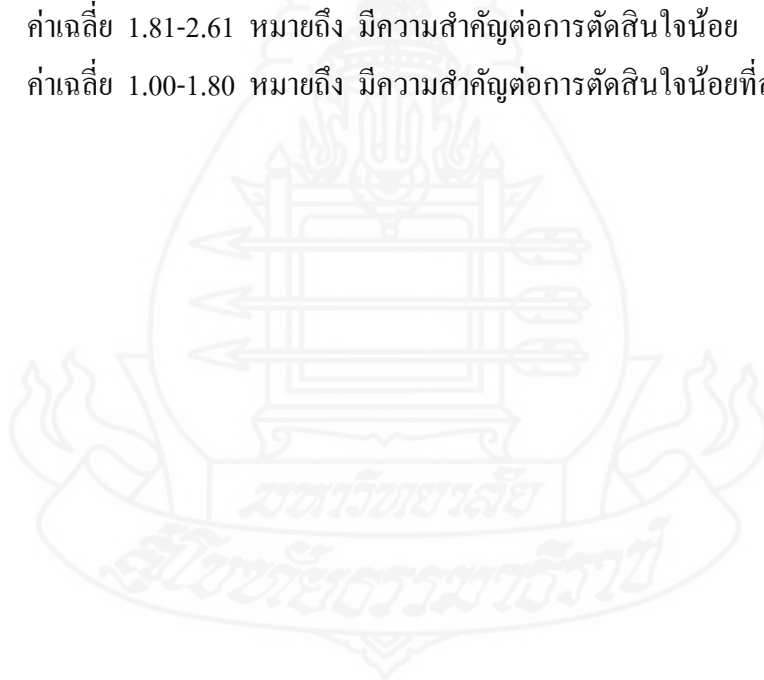
ค่าเฉลี่ย 4.24-5.00 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.43-4.23 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.62-3.42 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.61 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.28 ระดับความสำคัญของประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียว
ทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145

ประเด็น	ระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)		
1. ขั้นตอนการปลูก ถั่วเขียวไม่ยุ่งยาก	83 (57.3)	27 (18.6)	20 (13.8)	6 (4.1)	9 (6.2)	4.17 (1.19)	มาก
2. ช่วงอายุสั้นกว่า การทำนาปรัง ทำให้ เกษตรกรได้รับเงินเร็ว	77 (53.1)	50 (34.5)	13 (9.0)	4 (2.7)	1 (0.7)	4.37 (0.81)	มากที่สุด
3. เงินลงทุนต่ำกว่าการ ทำนาปรัง	87 (60.0)	38 (26.2)	13 (9.0)	5 (3.4)	2 (1.4)	4.40 (0.89)	มากที่สุด
4. มีตลาดรับซื้อใน พื้นที่	38 (26.2)	34 (23.5)	48 (33.1)	16 (11.0)	9 (6.2)	3.52 (1.17)	มาก
5. ลักษณะดินมีความ เหมาะสม	41 (28.3)	34 (23.5)	64 (44.1)	6 (4.1)	-	3.76 (0.91)	มาก
6. ภูมิอากาศเหมาะสม	28 (19.3)	36 (24.8)	57 (39.3)	19 (13.1)	5 (3.5)	3.43 (1.05)	มาก
7. การมีความพร้อม ด้านแรงงาน	34 (23.5)	44 (30.3)	50 (34.5)	15 (10.3)	2 (1.4)	3.64 (1.00)	มาก
8. การมีความพร้อม ด้านเครื่องจักรกล	24 (16.6)	56 (38.6)	44 (30.3)	15 (10.3)	6 (4.2)	3.53 (1.02)	มาก
9. การมีความพร้อม ด้านแหล่งเงินทุนและ สินเชื่อ	19 (13.1)	44 (30.3)	61 (42.1)	16 (11.0)	5 (3.5)	3.39 (0.97)	ปานกลาง
10. การมีความรู้ ความสามารถในการ ผลิตถั่วเขียว	21 (14.5)	32 (22.1)	86 (59.3)	6 (4.1)	-	3.47 (0.79)	มาก
ภาพรวม						3.77 (0.56)	มาก

จากตารางที่ 4.28 ระดับความสำคัญของประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่าประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า มีประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมากที่สุด 2 ประเด็น ได้แก่ เงินลงทุนต่ำกว่าการทำนาปรัง ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.89) และช่วงอายุสั้นกว่าการทำนาปรังทำให้เกษตรกรได้รับเงินเร็ว ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.81) สำหรับประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมาก 7 ประเด็น ได้แก่ ขั้นตอนการปลูกถั่วเขียวไม่ยุ่งยาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 1.19) ลักษณะดินมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.91) การมีความพร้อมด้านแรงงาน ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 1.00) การมีความพร้อมด้านเครื่องจักรกล ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 1.02) มีตลาดรับซื้อในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.17) การมีความรู้ความสามารถในการผลิตถั่วเขียว ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.79) ภูมิอากาศเหมาะสม ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 1.05) นอกจากนี้ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ การมีความพร้อมด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.97)

ตารางที่ 4.29 ระดับความสำคัญของความเข้ากันได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

							n=145
ประเด็น	ระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5	4	3	2	1		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. สืบทอดอาชีพจากพ่อแม่	20 (13.8)	47 (32.4)	38 (26.2)	16 (11.0)	24 (16.6)	3.16 (1.28)	ปานกลาง
2. ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนดีขึ้น	22 (15.2)	49 (33.8)	66 (45.5)	5 (3.4)	3 (2.1)	3.57 (0.86)	มาก
3. เพื่อนบ้าน/ญาติชักชวนให้ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง	31 (21.4)	45 (31.0)	44 (30.4)	17 (11.7)	8 (5.5)	3.51 (1.12)	มาก
ภาพรวม						3.41 (0.84)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.29 ระดับความสำคัญของความเข้ากันได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่า ความเข้ากันได้มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.84) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า มีประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนดีขึ้น ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.86) และเพื่อนบ้าน/ญาติชักชวนให้ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 1.12) นอกจากนี้ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ สืบทอดอาชีพจากพ่อแม่ ($\bar{X} = 3.16$, S.D. = 1.28)

ตารางที่ 4.30 ระดับความสำคัญของความสลับซับซ้อนต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145

ประเด็น	ระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5	4	3	2	1		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ถั่วเขียวเป็นพืชทนแล้งกว่าพืชอื่น	42 (29.0)	77 (53.1)	24 (16.5)	1 (0.7)	1 (0.7)	4.08 (0.74)	มาก
2. การปลูกถั่วเขียวให้ผลผลิตในระยะเวลาสั้น	67 (46.2)	59 (40.7)	16 (11.0)	3 (2.1)	-	4.31 (0.75)	มากที่สุด
ภาพรวม						4.20 (0.62)	มาก

จากตารางที่ 4.30 ระดับความสำคัญของความสลับซับซ้อนต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่า ความสลับซับซ้อนมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า มีประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ การปลูกถั่วเขียวให้ผลผลิตในระยะเวลาสั้น ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.75) นอกจากนี้ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียว

ทดแทนการทำนาปรังในระดับมาก 1 ประเด็น ได้แก่ ถั่วเขียวเป็นพืชทนแล้งกว่าพืชอื่น ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.74)

ตารางที่ 4.31 ระดับความสำคัญของความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียว
ทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145

ประเด็น	ระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5	4	3	2	1		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. ได้รับการสนับสนุน เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวจาก โครงการฯ	93 (64.1)	33 (22.8)	15 (10.3)	3 (2.1)	1 (0.7)	4.48 (0.82)	มากที่สุด
2. ได้รับการถ่ายทอด ความรู้และเทคโนโลยี การผลิตถั่วเขียวจาก โครงการฯ	86 (59.3)	42 (29.0)	16 (11.0)	1 (0.7)	-	4.81 (4.26)	มากที่สุด
3. การมีเจ้าหน้าที่ ติดตามและให้ คำแนะนำ	70 (48.3)	52 (35.9)	19 (13.1)	4 (2.7)	-	4.30 (0.80)	มากที่สุด
ภาพรวม						4.53 (1.59)	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.31 ระดับความสำคัญของความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่า ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 1.59) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า ทุกประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมากที่สุด ได้แก่ ได้รับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิตถั่วเขียวจากโครงการฯ ($\bar{X} = 4.81$, S.D. = 4.26) ได้รับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวจากโครงการฯ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.82) และการมีเจ้าหน้าที่ติดตามและให้คำแนะนำ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.32 ระดับความสำคัญของความสามารถสังเกตได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทน
การทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145

ประเด็น	ระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ					$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5	4	3	2	1		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. บุคคลในครอบครัว ปลูกถั่วเขียว	39 (26.9)	51 (35.2)	27 (18.6)	12 (8.3)	16 (11.0)	3.59 (1.27)	มาก
2. ญาติพี่น้องปลูก ถั่วเขียว	20 (13.8)	53 (36.6)	34 (23.4)	16 (11.0)	22 (15.2)	3.23 (1.26)	ปานกลาง
3. คนในชุมชนปลูก ถั่วเขียว	32 (22.1)	49 (33.8)	39 (26.9)	19 (13.1)	6 (4.1)	3.57 (1.10)	มาก
ภาพรวม						3.46 (1.06)	มาก

จากตารางที่ 4.32 ระดับความสำคัญของความสามารถสังเกตได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่าความสามารถสังเกตได้มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.06) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า มีประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมาก 2 ประเด็น ได้แก่ บุคคลในครอบครัวปลูกถั่วเขียว ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 1.27) คนในชุมชนปลูกถั่วเขียว ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 1.10) นอกจากนี้ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ ญาติพี่น้องปลูกถั่วเขียว ($\bar{X} = 3.23$, S.D. = 1.26)

ตารางที่ 4.33 สรุประดับความสำคัญด้านต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง
ของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145

ประเด็น	$\bar{X}$	(S.D.)	ความหมาย
1. ประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบ	3.77	0.56	มาก
2. ความเข้ากันได้	3.41	0.84	ปานกลาง

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

n=145			
ประเด็น	$\bar{X}$	(S.D.)	ความหมาย
3. ความสลับซับซ้อน	4.20	0.62	มาก
4. ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้	4.53	1.59	มากที่สุด
5. ความสามารถสังเกตได้	3.46	1.06	มาก

จากตารางที่ 4.33 สรุประดับความสำคัญด้านต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น ได้แก่ ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับมาก 3 ประเด็น ได้แก่ ความสลับซับซ้อน ประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบ และความสามารถสังเกตได้ นอกจากนี้ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในระดับปานกลาง 1 ประเด็น ได้แก่ ความเข้ากันได้

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง ของเกษตรกร ในจังหวัดอุทัยธานี

การศึกษานี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (multiple regression analysis) หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระหลายตัว ว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความเกี่ยวข้องแบบใดหรือทิศทางใด (เชิงบวกหรือเชิงลบ) กับตัวแปรตาม และมีระดับความเกี่ยวข้องกับตัวแปรตามมากหรือน้อยเพียงใด การวิเคราะห์ครั้งนี้ใช้ตัวแปรอิสระ จำนวน 8 ตัว ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว พื้นที่ทั้งหมดที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว การจ้างแรงงานในการปลูกถั่วเขียว ต้นทุนต่อไร่ รายได้ต่อไร่ ส่วนตัวแปรตาม คือ ระดับความสำคัญของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในประเด็นคุณลักษณะของนวัตกรรมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบ ความเข้ากันได้ ความสลับซับซ้อน ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ความสามารถสังเกตได้ โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์แสดงดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์

n=145		
สัญลักษณ์และอักษรย่อของตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.
ตัวแปรต้น		
X_1 = อายุ (ปี)	51.54	9.883
X_2 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	3.89	1.496
X_3 = ประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว (ปี)	2.57	2.878
X_4 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานในการปลูกถั่วเขียว (คน)	2.05	0.853
X_5 = การจ้างแรงงาน (คน)	5.32	4.567
X_6 = ต้นทุน (บาทต่อไร่)	1.1899E3	7.02449E2
X_7 = รายได้ (บาทต่อไร่)	1.8143E3	1.11294E3
X_8 = ขนาดพื้นที่ปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังทั้งหมด (ไร่)	11.49	12.121
ตัวแปรตาม		
Y_1 = ระดับความสำคัญของประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง	3.77	0.56
Y_2 = ระดับความสำคัญของความเข้ากันได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง	3.41	0.84
Y_3 = ระดับความสำคัญของความสลับซับซ้อนต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวการทำนาปรัง	4.20	0.62
Y_4 = ระดับความสำคัญของความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง	4.53	1.59
Y_5 = ระดับความสำคัญของความสามารถสังเกตได้ต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง	3.46	1.06

5.1 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรด้านประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบ

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังด้านประโยชน์ที่ได้รับเชิงเปรียบเทียบ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว เข้าไปในสมการ ผลปรากฏว่าได้ค่า $F = 0.745$ Sig = 0.652 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า

ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (coefficient of determination, R^2) มีค่าเท่ากับ 0.110 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 11.0

5.2 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทน การทำนาปรังของเกษตรกรด้านความเข้ากันได้

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทน การทำนาปรังด้านความเข้ากันได้ ปรากฏดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรด้านความเข้ากันได้

n=145

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอย (b)	t	Sig
ค่าคงที่	-1.246	-1.283	0.206
X ₁ อายุ	0.014	0.944	0.350
X ₂ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	0.188	2.328*	0.024
X ₃ ประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว	0.035	0.821	0.416
X ₄ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงาน	-0.159	-1.177	0.245
X ₅ การจ้างแรงงาน	0.046	1.564	0.124
X ₆ ต้นทุน	6.707E-5	0.251	0.803
X ₇ รายได้	-7.819E-5	-0.484	0.631
X ₈ พื้นที่ทั้งหมดที่ปลูกถั่วเขียว	0.000	-0.014	0.989
$R^2 = 0.198$ SEE = 0.916 F = 1.479 Sig = 0.190			

** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทน การทำนาปรังด้านความเข้ากันได้ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว เข้าไปในสมการ ผลปรากฏว่า F = 1.479 Sig = 0.190 และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (coefficient of determination, R^2) มีค่าเท่ากับ 0.198 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 19.8 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัวแปร มี 1 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งมีผล

ในเชิงบวกต่อการตัดสินใจ นั่นคือ ถ้าเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากขึ้นความเข้ากันได้จะมีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังมากขึ้น

5.3 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรด้านความสลับซับซ้อน

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังด้านความสลับซับซ้อน โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว เข้าไปในสมการ ผลปรากฏว่าได้ค่า $F = 0.688$ $Sig = 0.700$ หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (coefficient of determination, R^2) มีค่าเท่ากับ 0.103 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 10.3

5.4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรด้านความสามารถนำไปทดลองใช้ได้

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังด้านความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ ปรากฏดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรด้านความสามารถนำไปทดลองใช้ได้

				n=145
ค่าคงที่	ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (b)	t	Sig
		-2.713	-2.139	0.038
X ₁	อายุ	0.060	3.150**	0.003
X ₂	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	0.087	0.828	0.412
X ₃	ประสบการณ์ในการปลูกถั่วเขียว	0.006	0.115	0.909
X ₄	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงาน	-0.092	-0.518	0.607
X ₅	การจ้างแรงงาน	-0.058	-1.523	0.134
X ₆	ต้นทุน	0.000	-1.006	0.319
X ₇	รายได้	0.000	-0.492	0.625
X ₈	พื้นที่ทั้งหมดที่ปลูกถั่วเขียว	0.015	1.375	0.176
$R^2 = 0.260$ $SEE = 1.196$ $F = 2.109$ $Sig = 0.053$				

** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทํานาปริมด้านความสามารถนำไปทดลองใช้ได้ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว เข้าไปในสมการ ผลปรากฏว่า ได้ค่า $F = 2.109$ Sig = 0.053 และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (coefficient of determination, R^2) มีค่าเท่ากับ 0.260 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 26 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 8 ตัวแปร มี 1 ตัวแปร ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ อายุ ซึ่งมีผลในเชิงบวกต่อการตัดสินใจ นั่นคือ ถ้าเกษตรกรมีอายุมากขึ้นความสามารถนำไปทดลองใช้ได้จะมีผลต่อการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทํานาปริมมากขึ้น

5.5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทํานาปริมของเกษตรกรด้านความสามารถสังเกตได้

ผลจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทํานาปริมด้านความสามารถสังเกตได้ โดยนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว เข้าไปในสมการ ผลปรากฏว่า ได้ค่า $F = 0.916$ Sig = 0.512 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในรูปเชิงเส้น และเมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงซ้อน (coefficient of determination, R^2) มีค่าเท่ากับ 0.132 หมายความว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ ร้อยละ 13.2

ตารางที่ 4.37 สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกถั่วเขียวทดแทนการทํานาปริมของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n=145			
ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม คุณลักษณะของนวัตกรรม	ความ เกี่ยวข้อง +/-	ระดับ นัยสำคัญ
1. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	ความเข้ากันได้	+	0.05
2. อายุ	ความสามารถนำไปทดลองใช้ได้	+	0.01

ตอนที่ 6 ปัญหา ข้อเสนอแนะในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง

การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังในจังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยศึกษาปัญหาจำนวน 7 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยการผลิต ด้านการผลิต ด้านการเก็บเกี่ยว ด้านผลผลิต ด้านการขนส่ง ด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยใช้คำถามที่มีลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกตามระดับปัญหาที่พบ ซึ่งแบ่งระดับปัญหาออกเป็น 5 ระดับ คือ มีปัญหาในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามลำดับ และหากเกษตรกรเห็นว่า ไม่มีปัญหาในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง จะให้คะแนนเป็น 0 แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย มีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8\end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย 4.24-5.00 หมายถึง ระดับของปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.43-4.23 หมายถึง ระดับของปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 2.62-3.42 หมายถึง ระดับของปัญหาปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.61 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายถึง ระดับของปัญหาน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 ปัญหาด้านปัจจัยการผลิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านปัจจัยการผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 ปัญหาด้านปัจจัยการผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรใน
จังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง	33 (22.8)	46 (31.7)	48 (33.1)	15 (10.3)	1 (0.7)	2 (1.4)	3.66 (0.97)	มาก
2. ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี	54 (37.2)	45 (31.0)	32 (22.1)	9 (6.2)	3 (2.1)	2 (1.4)	3.97 (1.02)	มาก
3. ขาดแคลนเงินทุน	28 (19.3)	26 (17.9)	60 (41.4)	16 (11.0)	6 (4.2)	9 (6.2)	3.40 (1.08)	ปานกลาง
4. ขาดแคลนเครื่องมือและเครื่องจักรที่ช่วยทุ่นแรง	13 (9.0)	21 (14.5)	55 (37.9)	29 (20.0)	11 (7.6)	16 (11.0)	2.97 (1.07)	ปานกลาง
5. พื้นที่ถือครองสำหรับการปลูกถั่วเขียวมีน้อย	9 (6.2)	27 (18.6)	51 (35.2)	28 (19.3)	14 (9.7)	16 (11.0)	2.91 (1.07)	ปานกลาง
6. ค่าเช่าที่ดินมีราคาสูง	26 (17.9)	29 (20.0)	34 (23.5)	14 (9.7)	7 (4.8)	35 (24.1)	3.48 (1.17)	มาก
7. ขาดแคลนแหล่งน้ำและการจัดการระบบการให้น้ำ	62 (42.8)	34 (23.4)	31 (21.4)	9 (6.2)	6 (4.1)	3 (2.1)	3.96 (1.14)	มาก
ภาพรวม							3.48 (0.43)	มาก

จากตารางที่ 4.38 ปัญหาด้านปัจจัยการผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.43) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านปัจจัยการผลิตในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 1.02) ขาดแคลนแหล่งน้ำ และการจัดการระบบการให้น้ำ ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 1.14) ปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.97) และค่าเช่าที่ดินมีราคาสูง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 1.17) ระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ขาดแคลนเงินทุน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 1.08) ขาดแคลนเครื่องมือและเครื่องจักรที่ช่วยทุ่นแรง ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 1.07) และพื้นที่ถือครองสำหรับการปลูกถั่วเขียวมีน้อย ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 1.07)

6.2 ปัญหาด้านการผลิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านการผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 ปัญหาด้านการผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. ขาดแคลนความรู้	15 (10.3)	24 (16.6)	67 (46.2)	16 (11.0)	13 (9.0)	10 (6.9)	3.09 (1.06)	ปานกลาง
2. มีปัญหาด้านการป้องกัน กำจัดวัชพืช	18 (12.4)	21 (14.5)	55 (37.9)	21 (14.5)	14 (9.7)	16 (11.0)	3.04 (1.18)	ปานกลาง
3. มีปัญหาด้านการป้องกัน กำจัดโรคและแมลงศัตรู ถั่วเขียว	17 (11.7)	24 (16.6)	61 (42.1)	24 (16.5)	15 (10.3)	4 (2.8)	3.03 (1.12)	ปานกลาง
4. ประสบภัยพิบัติทาง ธรรมชาติ	68 (46.9)	32 (22.1)	30 (20.8)	5 (3.4)	5 (3.4)	5 (3.4)	4.09 (1.08)	มาก
ภาพรวม							3.32 (0.52)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.39 ปัญหาด้านการผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 1.08) นอกจากนี้ มีปัญหาการผลิตในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ขาดแคลนความรู้ ($\bar{X} = 3.09$, S.D. = 1.06) ด้านการป้องกันกำจัดวัชพืช ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 1.18) ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูถั่วเขียว ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 1.12)

6.3 ปัญหาการเก็บเกี่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการเก็บเกี่ยวในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรใน
จังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. แรงงานหายาก	28 (19.3)	38 (26.2)	34 (23.4)	20 (13.8)	8 (5.5)	17 (11.7)	3.45 (1.18)	มาก
2. แรงงานมีราคาแพง	48 (33.1)	47 (32.4)	26 (17.9)	10 (6.9)	4 (2.8)	10 (6.9)	3.92 (1.06)	มาก
3. ขาดแคลนเครื่องจักรกล	14 (9.7)	17 (11.7)	54 (37.2)	28 (19.3)	9 (6.2)	23 (15.9)	2.99 (1.06)	ปานกลาง
ภาพรวม							3.46 (0.47)	มาก

จากตารางที่ 4.40 ปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ แรงงานมีราคาแพง ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 1.06) และ แรงงานหายาก ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.18) นอกจากนี้มีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ขาดแคลนเครื่องจักรกล ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 1.06)

6.4 ปัญหาด้านผลผลิต

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านผลผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 ปัญหาด้านผลผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. ผลผลิตต่อไร่ต่ำ	54 (37.2)	27 (18.6)	42 (29.0)	14 (9.7)	2 (1.4)	6 (4.1)	3.84 (1.10)	มาก
2. ได้รับความเสียหายจาก โรคและแมลงศัตรูถั่วเขียว	29 (20.0)	29 (20.0)	51 (35.2)	27 (18.6)	5 (3.4)	4 (2.8)	3.35 (1.12)	ปานกลาง
3. ได้รับความเสียหายจาก ภัยธรรมชาติ	54 (37.2)	22 (15.2)	38 (24.8)	21 (14.5)	8 (5.5)	4 (2.8)	3.66 (1.28)	มาก
ภาพรวม							3.62 (0.25)	มาก

จากตารางที่ 4.41 ปัญหาด้านผลผลิตในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.25) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านผลผลิตในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 1.10) และได้รับความเสียหายจากภัยธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 1.28) นอกจากนี้มีปัญหาด้านผลผลิตในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ได้รับความเสียหายจากโรคและแมลงศัตรูถั่วเขียว ($\bar{X} = 3.35$, S.D. = 1.12)

6.5 ปัญหาด้านการขนส่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านการขนส่งในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 ปัญหาด้านการขนส่งในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรใน
จังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. เสียค่าใช้จ่ายในการ ขนส่งสูง	14 (9.7)	23 (15.9)	46 (31.7)	15 (10.3)	22 (15.2)	25 (17.2)	2.93 (1.23)	ปานกลาง
2. เส้นทางคมนาคมไม่ สะดวก	8 (5.5)	8 (5.5)	46 (31.7)	12 (8.3)	8 (5.5)	63 (43.5)	2.95 (1.02)	ปานกลาง
ภาพรวม							2.94 (0.01)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.42 ปัญหาด้านการขนส่งในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$, S.D. = 0.01) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการขนส่งในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 1.02) และเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูง ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 1.23)

6.6 ปัญหาด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 ปัญหาด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มีปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความหมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. แหล่งเงินทุนและสินเชื่อมีไม่เพียงพอ	10 (6.9)	22 (15.2)	57 (39.3)	18 (12.4)	9 (6.2)	28 (20.0)	3.05 (1.00)	ปานกลาง
2. ดอกเบี้ยเงินกู้มีอัตราแพง	27 (18.6)	21 (14.5)	40 (27.6)	17 (11.7)	13 (9.0)	27 (18.6)	3.27 (1.27)	ปานกลาง
3. ไม่มีหลักทรัพย์ บุคคลค้ำประกันเงินกู้	15 (10.3)	19 (13.1)	34 (23.4)	22 (15.2)	14 (9.7)	41 (28.3)	2.99 (1.23)	ปานกลาง
ภาพรวม							3.10 (0.15)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.43 ปัญหาด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.15) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อในระดับปานกลางทุกด้าน ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินกู้มีอัตราแพง ($\bar{X} = 3.27$, S.D. = 1.27) แหล่งเงินทุนและสินเชื่อมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.05$, S.D. = 1.00) และไม่มีหลักทรัพย์ บุคคลค้ำประกันเงินกู้ ($\bar{X} = 2.99$, S.D. = 1.23)

6.7 ปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี ปรากฏดังตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 ปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี

n = 145

ประเด็น	ระดับปัญหา					ไม่มี ปัญหา จำนวน (ร้อยละ)	$\bar{X}$ (S.D.)	ความ หมาย
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. การส่งเสริมไม่สม่ำเสมอและไม่ต่อเนื่อง	21 (14.5)	23 (15.9)	52 (35.9)	22 (15.2)	17 (11.7)	10 (6.9)	3.07 (1.21)	ปานกลาง
2. การให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตไม่ทั่วถึง	23 (15.8)	28 (19.3)	59 (40.7)	13 (9.0)	20 (13.8)	2 (1.4)	3.15 (1.22)	ปานกลาง
3. ไม่มีแปลงสาธิตในพื้นที่	50 (34.5)	35 (24.1)	32 (22.1)	17 (11.7)	9 (6.2)	2 (1.4)	3.70 (1.24)	มาก
ภาพรวม							3.30 (0.34)	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.44 ปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.34) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละประเด็นพบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ไม่มีแปลงสาธิตในพื้นที่ ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 1.24) นอกจากนี้มีปัญหาด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ การให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตไม่ทั่วถึง ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.22) และการส่งเสริมไม่สม่ำเสมอและไม่ต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 1.21)

6.8 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรัง ปรากฏดังตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 ข้อเสนอแนะในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัด
อุทัยธานี

n=145		
สภาพพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
1.ไม่กรอกข้อมูล	101	69.6
2.อยากให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น	7	4.8
3.อยากให้สนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง	1	0.7
4.อยากให้จัดหาพันธุ์ดีที่มีการรับรอง	21	14.5
5.อยากให้รับโครงการช่วงเดือนพฤศจิกายน	7	4.8
6.อยากให้มีการศึกษาดูงาน	2	1.4
7.อยากให้จัดหาแหล่งตลาด	2	1.4
8. ขอให้จัดหาแหล่งน้ำ	4	2.8
รวม	145	100

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.45 ข้อเสนอแนะในการปลูกถั่วเขียวทดแทนการทำนาปรังของเกษตรกรในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า เกษตรกรกว่าครึ่ง (ร้อยละ 69.6) ไม่กรอกข้อมูล ข้อเสนอแนะ รองลงมา ร้อยละ 14.5 ขอให้จัดหาพันธุ์ดีที่มีการรับรอง ทั้งนี้ พบว่าอัตราที่เกษตรกรอยากให้สนับสนุนปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น เท่ากับ อยากได้รับโครงการช่วงเดือนพฤศจิกายน (ร้อยละ 4.8) ร้อยละ 2.8 ขอให้จัดหาแหล่งน้ำ อัตราที่อยากให้มีการศึกษาดูงาน เท่ากับ ขอให้จัดหาแหล่งตลาด (ร้อยละ 1.4) และอยากให้สนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง (ร้อยละ 0.7)